

Pogranicza kulturowe i etniczne w Polsce

WROCLAW

2003

POLSKIE TOWARZYSTWO LUDOZNAWCZE
UNIwersytet Wrocławski

Spis treści

Tożsamość pogranicza. Wprowadzenie (Halina Rusek)	7
---	---

FENOMEN POGRANICZA

Dorota Simonides: Jedność w różnorodności. Z problematyki kultury pogranicza .	13
Stanisław Węglarz: Karpaty jako pogranicze spotęgowane. Wstęp do karpatologii .	23
Jiří Langer: Fenomen pogranicza jako specyfika Karpat	35
Jaroslav Štika: „Valach”, „Lach” i „Goral” (O grupach etnograficznych i regionach na Śląsku Cieszyńskim i terenach ościennych)	43
Konrad Górny, Mirosław Marczyk: Perypetie z pograniczem – na przykładzie powiatu włodawskiego.	55

POGRANICZE – ŚWIADOMOŚĆ – TOŻSAMOŚĆ

Anna Szyfer: Sylwetki kulturowe na pograniczach. Typy – uwarunkowania – zmiany	69
Wojciech Sadowski: Pogranicze narzucone i jego odbicie w świadomości osadników zza Buga	81
Katarzyna Marcol: „My” i „oni” w dziecięcej twórczości ustnej na pograniczu śląskocieszyńskim	93
Jan Kajfosz: Językowy obraz świata na śląskocieszyńskim Podbeskidziu . . .	103
Alicja Kujawska: O gwarze jako wyznaczniku śląskiej tożsamości – przykład tyski .	113
Sonia Klein: Antagonizmy na pograniczu kociewsko-kaszubskim	123

POGRANICZE – KULTURA MATERIALNA I SYMBOLICZNA

Kornelia Lach: Dziecięcy strój obrzędowy na pograniczu śląsko-morawskim. Tradycja i współczesność	133
Kinga Czerwińska: Sztuka ludowa na pograniczach kulturowych i etnicznych. Przykład Śląska Cieszyńskiego – problemy badawcze	153
Alojzy Kopoczek: Etniczność i interetniczność w cieszyńskim instrumentarium muzycznym	159
Janusz Zięba: Z problematyki interetniczności stylu wykonawczego kapel ludowych	171
Józef Nowak: Obrzędowość wigilii Bożego Narodzenia na tomaszowskim pograniczu polsko-ukraińskim	179
Elżbieta Teresa Filip: Elementy stroju świadczące o odrębności wilamowiczian (powiat bielski) w świetle dawnych inwentarzy i testamentów	195
Iwona Kabzińska: <i>Dabru emet</i> (Mówcie prawdę). Przełomowy krok w stronę dialogu między judaizmem a chrześcijaństwem	207
Małgorzata Michalska: Funkcjonowanie wspólnot religijnych w warunkach pogranicz etnicznych i wyznaniowych. Przypadek Zaolzia	227

ZAMIĄST ZAKOŃCZENIA

Zygmunt Kłodnicki: Geograficzne zróżnicowanie tradycyjnej kultury w Polsce. Uwagi o rubieżach kulturowych	247
Indeks nazwisk	257